suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Olli Saari

10.11.2015

EDUSKUNNAN VALTIONVARAINVALIOKUNTA
MAATALOUSJAOSTO

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2016, MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNON PÄÄLUOKKA / KALATALOUS

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö on tutustunut esitykseen valtion talousarvioksi vuodelle 2016 sen kalastusta koskevilta osilta ja esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa.

YLEISTÄ

Kaikesta suomalaisten syömästä kotimaasta pyydetystä kalasta 58 % on vapaa-ajankalastajien pyytämää. Kun myös kalankasvatus lasketaan mukaan, muodostavat harrastajien saaliit Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan edelleen suurimman osuuden (41 %) suomalaisten käyttämästä kotimaisesta kalaravinnosta. Vuonna 2012:
- vapaa-ajankalastuksen kalasaalis oli 24,5 miljoonaa kiloa (arvo 51 miljoonaa euroa) ja rapusaalis 2,5 miljoonaa kappaletta (6 milj. €),
- ammattikalastuksen saalis oli 137,8 miljoonaa kiloa (46,5 milj. €) ja
- kalanviljely tuotti ruokakalaa 12,7 miljoonaa kiloa (44,6 milj. €).

Vapaa-ajankalastus on siis merkittävin kalatalouden osa-alue myös saaliin arvolla mitattuna, puhumattakaan sen sosiaalisesta, kansantaloudellisesta tai kansanterveydellisestä merkityksestä. Ilman vapaa-ajankalastajia pääosa uusiutuvista kotimaisista kalakannoista jäisi hyödyntämättä.

KALASTONHOITOMAKSUVARAT

Kalastuksenhoitomaksuina kertyneet varat käytetään ensi vuoden alusta voimaan astuvan kalastuslain 82 § mukaisesti
- kalavesien käytön ja hoidon suunnitteluun ja toimeenpanoon,
- kalatalousalueiden toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin,
- neuvontapalvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin ja
- yleiskalastusoikeuksien käytöstä kalavesien omistajille maksettaviin korvuksiin sekä
- kalastonhoitomaksun kannosta aiheutuviin kustannuksiin.

Yleiskalastusoikeuksien käytöstä vesialueen omistajille maksettavaksi korvukseksi esitetään vuoden 2016 talousarvioehdotuksessa 3 145 000 euroa, kalaston hoitomaksun kannosta aiheutuviin kustannuksiin 750 000 euroa ja kolmeen ensimmäiseen kohteeseen yhteensä 6 505 000 euroa.

Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Olli Saari 10.11.2015

KALASTUSALAN JÄRJESTÖJEN TOIMINTA-AVUSTUKSET

Kalastusalan neuvontajärjestöt tulevat uuden kalastuslain mukaan saamaan toimintaansa avustusta kalastusalan neuvontapalvelujen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Kalastusalan neuvontajärjestöistä päävastuun vapaa-ajankalastajien, erityisesti lasten ja nuorten kalastusharrastuksen ylläpitämisestä ja kasvattamisesta kantaa Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK), jonka maan kattava kalaseuraverkko antaa siihen hyvät edellytykset. Tätä tukevat Luonnonvarakeskuksen uusimmat tiedot kalastuksenharrastajien määrän kasvusta noin sadalla tuhannella henkilöllä 1,6 miljoonaan, josta merkittävä osa selittyy alle 10-vuotiaiden ikäryhmässä tapahtuneessa kalastajien määrän kasvussa.

Nykyisellään SVK saa kalastusalan neuvontajärjestöjen toiminta-avustuksesta 28,5 %. Pääosa toiminta-avustuksesta (71,5 %) menee kalavesien omistajien neuvontaan. Tämä ei vastaa neuvontarvetta. Neuvontamäärärahojen jakosuhteen tarkistamista edellytti MMM:n valtakunnallinen vapaa-ajankalatalouden kehittämisohjelma vuosille 2001–2010. Samaan asiaan ovat kiinnittäneet huomiota eduskunnan valtiontilintarkastajat. Jakoperusteiden tarkistamisvaatimus tuli esille myös vuonna 2006 toteutetussa kalastusalan neuvontajärjestöjen arvioinnissa (Kala- ja riistahallinnon julkaisuja 79/2006). Toistaiseksi tarkistusta ei ole tehty.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on selvittänyt kalastuksenhoitomaksuvarojen käytön vaikuttavuutta, pääasiassa vuosina 2004-2008 (Kalastuksenhoitomaksun vaikuttavuus; RKTL selvityksiä 3/2010, 2. painos). Selvityksessä verrattiin mm. Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön ja Kalatalouden keskusliiton (KKL) toimintaa vuosina 2004-2008 erilaisilla neuvontatyön tunnusluvuilla, kuten:

	SVK	KKL
painettujen julkaisujen määrä/v	305 000	165 000
henkilökohtaiset kontaktit/v	50 000	15 000
koulutus (ml leirit)/v	3 683	3 433

Luvuista ilmenee, että SVK:n kalastuksenhoitomaksuvaroista rahoitettava toiminta oli huomattavasti laajempaa kuin toisen neuvontajärjestön.

Uusi kalastuslaki tulee merkittävästi lisäämään kalavesien omistajille omaisuutensa hoidosta maksettavia korvauksia (käytön ja hoidon suunnittelu, kalatalousaluetoiminnan kustannukset). Samalla kalavesien omistajien neuvontaa kalatalousaluejärjestelmän kautta tehostetaan mm. lisäämällä ammattimaista isännöintiä. Tämä kaikki osaltaan vähentää omistajille muuten kohdistettavan neuvonnan rahoitustarvetta.

Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
Olli Saari 10.11.2015

SVK esittää että,
- vuoden 2016 talousarviossa vapaa-ajankalastajille suunnatun neuvonnan osuutta neuvontajärjestöille osoitetuista avustuksista kasvatetaan paremmin vastaamaan neuvontatarvetta.
Neuvontarpeen ja toiminnan vaikuttavuuden mukainen jakosuhteiden tarkistus parantaisi vapaa-ajankalastajien neuvontaa sekä lisäisi aktiivikalastajien määrää, kotimaisen kalan käyttöä ja kalastonhoitomaksun kertymää.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry -
Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf

Olli Saari
järjestöpäällikkö